

Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum:

Tað gongur tann rætta vegin

Tað sigur Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum í viðmerking til roknskaparansýsuna, sum grannskoðarafelagið KPMG hevur gjørt. Kortini heldur hann onga orsök vera at leypa úr stólinum av frøi, tí sammett við dansk tøl, eru føroysku tølini einki at reypa av

SVEINUR TRÓNDARSON

Í farnu viku kom grannskoðarafelagið KPMG á marknaðin við eini roknskaparansýsuna.

Henda analysan er gjord uppá roknskaparnar hjá 46 virkjunum, sum øll eru tænastuvirki, á ein ella annan hátt.

Tíðindini í analysuni vóru gleðilig. Vaksandi yvirskot og harvið størri avkast av eiginpeninginum.

Hetta skuldu verið gleðiboð hjá teimum, sum vara av vinnuni. At vinnan er før fyri at geva so frægt í avlopi, at tað er meira áhugað, at seta peningin í vinnufyrirtekur enn í peningastovn, ella í virðisbrøv fyri tann skuld.

Tað er kortini ikki óskorin gleði vit finna hjá stjóranum í Vinnuhúsinum.

Sjálvandi er hann fegin um, at tað gongur vinnuni allari væl, men hann setir kortini spurnartekin við hvussu stórt tað veruliga avkast er.

Uppskrivningar eru so stórar, at tá tølini verða sundurgreinað er minni munurin millum rentuna á virðisbrøvum og tað, sum virkini geva í avkasti.

Og tá er tað sambært stjóranum í vinnuhúsinum ikki nóg áhugavert at seta spariþeningin í vinnufyrirtekurnar. Til tað er vægin luftfalsliga ov stórir, er niðurstøðan hjá Jan Mortensen.

Gongur rætta vegin kortini

Hóast stjórin í Vinnuhúsinum er varin við at vísa ov stóra gleði, so fegnast hann kortini um, at tað gongur framá hjá vinnuni.

– Tað er sjálvsagt gleðiligt, at vinnan hevur framgongd. Hinvegin er framgongdin ikki so stór, sum tølini siga, tí í tølunum liggur ein rættiliga stór uppskriving, sum ávirkar eiginþeningsavkastin nóg, sigur Jan Mortensen.

Hann vísir á, at tað talið, sum analysan roknar til at vera 8,5 prosent hevði verið um 5,7 prosent, um ikki so nógvar uppskrivingar vóru gjørdar í 1996.

– Uppskrivningar hava ikki bara ávirkan tað eina árið, men fylgja tølunum, og tað ger tey misvisandi, sigur Jan Mortensen.

Hann leggur afturat, at tað veruliga talið tí er nærri 5,7 prosentum, og tí skal sammetning við alternativar

iløgur gerast út frá hesum talinum heldur enn teimum 8,5, sum analysan vísir.

Fáa ikki nóg nógv fyri vandan

Tá slíkar analysur sum hesar vera gjørdar í øðrum londum, er vanligt, at tað tá verður samanborið við aðrar fyrirtøkur av sama slag, í einum sokallaðum bransjuyvirletið.

Hetta ber ikki til í Føroyum, tí bransjuyvirletini finnast ikki her á landi.

Ikki í lotuni í hvussu er. – Tað ger tað trupult at meta um haldbari í tølunum, sigur Jan Mortensen, og leggur afturat, at tað tí hevði verið ótrúliga gott, um eitt slíkt bransjuyvirlet var tokt. Eftir tí, sum Sosialurin skilir, so er eitt slíkt bransjuyvirlet ávegis, men nær tað kemur, er ikki heilt greitt enn.

Jan leggur afturat, at hann hevur hugt at tølunum fyri eitt nú fyrirtøkur í Danmark, og sammett við tey, so eru føroysku tølini einki at reypa av.

Men er tað rætt, at sammetta føroyskar fyrirtøkur við danskar, har grundarlagið er størri?

– Hví skulu vit ikki tað?

Tað má í øllum førum vera krav til fyrirtøkurnar, at tær geva yvirskot, óansæð um fyrirtøkan liggur í Danmark, Svøríki ella Føroyum. Og tað má eisini vera málið hjá fyrirtøkunum, at avlopið skal vera so stórt sum tilber, sigur Jan Mortensen, sum vísir á, at tað jú er grundarlagið fyri sammetning við alternativar iløgur, sum ein fær frá eiginþeningsavkastinum.

– Aðrenn ein persónur ger eina iløgu, skal hann meta um avkastin hann kann fáa aðra staðni. Eitt nú við at seta peningin í virðisbrøv ella partabrev. Er avkastin á virðisbrøvum t. d. 6 prosent, so skal avlopið frá fyrirtøkuni vera størri enn tað, og helst væl meir, tí tað er ikki vandaleyst at seta pening í eina privata fyrirtøku. Gongur tað eftir hæli, so er vandi fyri at tú missir pening. Og tann váðin eigur eisini at verða roknaður inn í iløguna, sigur Jan Mortensen.

Hvat við alivinnuni

Sum nevnt omanfyri, so er henda roknskaparansýsuna gjord fyri tað sum verður kallað eftirspurningsvinnur, og ikki fyri fiskivinnuna, og tað heldur stjórin í Vinnuhúsinum vera eitt sindur keðiligt.

– Serliga tá vit hava í huga, hvussu tað hevur gingist í alivinnuni hevði tað verið hugaligt at fingið nokur tøl á borðið, sum vísa hvønn veg tað ber, sigur Jan Mortensen, sum enn eina

– Sjálvt um kanningin vísir, at tað gongur væl, so er hon einki at leypa úr stólinum fyri, sigur Jan Mortensen, stjóri í Vinnuhúsinum, sum vísir á, at sammett við danskar fyrirtøkur er avlopið ov lítið

ferð vísir á tað neyðuga at hava eitt bransjuyvirlet, sum ein kann sammeta fyrirtøkurnar í bransjunum.

Partabrevamarknaðurin

Tá vit spyrja stjóran í Vinnuhúsinum um ein slík analysa sum henda kann fáa týðning fyri ein iløguá hugan á einum framtíðar partabrevamarknað, sigur hann, at tað heldur hann ikki.

– Fyri tað fyrsta tí, at hetta nokk ikki eru tær fyrirtøkurnar, sum verða tær fyrstu

á partabrevamarknaðinum. Eg rokni við, at tað vera tær størri og tryggu fyrirtøkurnar, sum fyrst fara á marknaðin, og tí rokni eg ikki við tí, sigur Jan Mortensen, sum tó leggur dent á, at hetta slag av upplýsing ikki er av vegnum kortini.

– Tað er gott at tað gongur framá, men eg haldi at grundarlagið er eitt sindur tunt at taka støðu út frá, tí talið av fyrirtøkum er í minna lagi til at gera nakra niðurstøðu, leggur hann afturat.

Framsýning í Føroyahúsinum

Fyrst í oktober mánað fer Ole Jakob Nielsen í Leynum, at sýna fram í Føroyahúsinum í Keypmannahavn. Hetta er samstundis fyrsta framsýning hansara í Danmark

SVEINUR TRÓNDARSON

Einaferð skal vera fyrstu ferð, plaga vit at taka til, og tað ger Ole Jakob Nielsen eftir øllum at døma eisini, tí í døgnum frá 5. til 14. oktober fer hann at hava sýna fyrstu framsýning í

Danmark.

Framsýningin verður í Føroyahúsinum í Keypmannahavn, og tað, sum Ole Jakob fer at sýna fram, verða lampuskermarnir og skálarnar, sum flestu føroyingar kenna.

Sum sagt er hetta fyrsta

ferðin, at Ole Jakob sýnir fram í Danmark, og á ein hátt vendir hann við hesum aftur til sín uppruna, tí Ole Jakob Nielsen er føddur dani.

Hann varð føddur stutt innanfyri lkast, í Miðjútlandi. Hann steðgaði tey kortini ikki so leingi, tí tey fluttu til býin Neksø á Bornholm, har Ole Jakob eisini er vaksin upp. So hóast føddur dani, so er hann oyggjabúgvi ...

Í døgnum frá 5. til 14. oktober fáa danir og útisetarøyingar høvi til at síggja tað, sum Ole Jakob Nielsen hevur at sýna fram

